

Pater Bogdan Knavs bo letošnji božič praznoval tako kot večina Slovencev – doma skupaj s svojo samostansko družino. / foto: Luka Gjuha

PATER BOGDAN KNAVS

Ostanimo drug drugemu človek

Ko smo bili bolj ali manj zaprti v svoje domove, je pater veliko razmišljal o svobodi in ugotovil, da je sam lahko svoboden šele takrat, ko zagotovi svobodo drugemu

Nataša Bucik Ozebek

Družaben, do nikogar izključujoč in široko razgledan frančiškanski duhovnik **Bogdan Knavs** je v tem delu leta v romarskem središču na Sveti Gori običajno stisnil nešteto rok, voščil zdravia, zaželel sreče, prinašal luč, molil je za verne in neverne. V mislih to počne tudi v letošnjem adventnem času, le da bo tokrat božič preživljal tako kakor večina slovenskih družin – doma skupaj s svojo samostansko družino. »Skupaj bomo zapeli in si pripovedovali, kako smo kot otroci preživljali božič. Ob polnoči bomo v vsakem primeru imeli polnočnico, vendar ta trenutek še ne vemo, ali bomo čisto sami ali bo lahko poleg še kdo drug. Molili bomo za vse tiste, ki so resnično sami in doživljajo zapuščenost od svojevoj in prijateljev,« se pomudi pri načrtih za božični večer.

Božič je zanj osebno najprej lep družinski praznik, potem praznik lepih slovenskih običajev in praznik rojstva božjega otroka, ki prebujajo novo ljubezen in novo upanje. Slednje se v teh časih zdi kot zdravilo. Prikima, da v novi realnosti tudi sam marsikaj pogrša, a takoj pristavi, da mu na Sveti Gori ni dolgčas, romarske cerkve nikoli niso zares zaprli in je posamičnim romarjem vedno na voljo za osebno molitev in umiritev.

»Posebna izkušnja je biti sam z Bogom v tako lepem in veličastnem svetišču, kot je svetogorska bazili-

ka,« se posmeje in pove, da so med karanteno marsikaj postorili in popravili v samostanu, za kar prej ni bilo časa. In naj se sliši še tako čudno, pater je več časa preživel tudi na facebooku in s svojimi pozitivnimi mislimi spodbujal, bodril ter vlijal upanje svojim sledilcem. »Ljubezen je iznajdljiva,« se posmeje, ko pripoveduje, kako je pot do vernikov in prijateljev našel prek telefona, računalnika, družabnih omrežij. Resnično pa pogrša pristna družjenja z mladimi, s katerimi je prej redno igral hokej in nogomet ter si z njimi izmenjeval živo besedo.

Kaj je svoboda

V tednih in mesecih, ko smo bili bolj ali manj zaprti v svoje domove in občine, je pater veliko razmišljal o svobodi in ugotovil, da je sam lahko svoboden šele takrat, ko zagotovi svobodo drugemu. »Vsekakor svoboda ni v tem, da delaš to, za kar si trenutno razpoložen, ampak da delaš to, kar je dobro,« razloži svoj pogled na svobodo in nadaljuje z mislijo o sreči in veselju: »Za pristno veselje velja podobno kot za srečo – ni zunaj nas, ampak v nas. Ni v količini dobrin, ampak v kakovosti. Pomembno je, da ostanemo drug drugemu človek. Veliko si jih v tem času ne more privoščiti osnovnih sredstev za preživljanje, po drugi strani ljudje izgubljajo življenjski smisel, padajo v obup,« našteva stiske, ki ljudi pripeljejo k njemu po besede tolažbe in poguma. »V teh dneh smo povabljeni, da prižgemo

sveto v naših in tudi njihovih srcih – z materialno solidarnostjo, sočutjem, spremljanjem in zanimanjem zanje, prijateljsko besedo in z navetom, pa da si vzamemo čas drug za drugega ...«

Večkrat mu misli uidejo tja, kjer je najbolj hudo – k starostnikom, ki nesebno življenja preživljajo v domovih za upokojece. Tudi sam se je poleti soočil z minevanjem, ko se je s tega sveta poslavljala njegova mama. »Imel sem to srečo in milost, da so se prav v tistem času razmere precej izboljšale in sem mamo lahko obiskoval, jo pobožal, objel in kleče molil pri postelji ter se od nje dostojno poslovil. Če pomislim na druge starejše ljudi, ki so v času koronavirusa umrli brez bližine svojcev, mi je zanje posebno hudo,« prizna.

Z mislimi pri mami dodaja, da je živel v družini, kjer sta starša poleg vere negovala tudi smisel za humor in ga zvesto ohranjala do zadnjih dni. Tudi njemu sta ga položila v zibelko. Ko so ga pred leti v času njegovega kritičnega odziva na zlom mariborske škofije mnogi videli na škofovski namigovanju odzval v svojem hudomušnem slogu: »Vsi ljudje so mi zelo simpatični, posebno tisti, ki imajo dober smisel za humor.«

Pismo s Svete Gore

Pater Bogdan Knavs je široko javnost nase opozoril pred desetletjem. Cerkev in dostojanstvenikom je s Svete Gore, kjer je bil takrat predstojnik bratov frančiškanov, poslal

odprto pismo z jasno zahtevo, naj odgovorni za finančni zlom mariborske škofije odgovarjajo z imeni in priimki, kajti »v Cerkvi je greh nekaj osebnega, ne zgolj neosebno družbeno stanje ali sistem«. Zahteval je tudi, da odgovorni stopijo pred opeharjene male delničarje, jim pojasnijo, kaj se je zgodilo, se jim opravičijo in javno odstopijo. Sramežljive upokojevitve in prestavitve, je poudaril, ne štejejo. Takrat se je počutil kot otrok, ki je vzkliknil, da je »cesar nag«, danes pa z nekoliko več zrelosti in časovne distance ugotavlja, da nas življenje samo prej ali slej prisili, da se vrnemo k temeljnim vrednotam. »Zdi se mi, da mariborska metropolija počasi vstopa v takšno duhovno prenovu, saj številke kažejo, da je prav v mariborski nadškofiji najmanjši upad vernosti v Sloveniji,« ugotavlja, da ima vsaka slaba stvar tudi svojo dobro plat.

Ne slepi se, da rek »nič več ne bo tako, kot je bilo« velja tudi za Cerkev. »Priča smo tudi spremembam slovenske vernosti. Ta postaja čedalje bolj osebna, ni več vezana na folklorne navade, še manj sociološke zakonitosti. Odločitev za verovanje in krščansko življenje postaja resnično osebna odločitev. To ne pomeni, da ne bo več skupinskega romanja ali pa nedeljskih občestvenih srečanj, ampak bosta tudi v takšnih skupinah vse bolj odločilni osebna vera in odločitev vsakega vernika, zakaj je šel na romanje,« si v mislih riše prihodnost Cerkve.

Maša za partizane

Še bolj se je izpostavil, ko je leta 2013 na Sveti Gori daroval mašo za padle partizane in ponudil roko pomoči, da narod ne bi bil več razdeljen. Povabilo k maši se je zdelo pogumno dejanje in je do zadnjega dopuščalo možnost, da večna delitev še trdneje zapre vrata v levi in desni kot družbe. A na tisto

»Ljubezen je iznajdljiva,« se posmeje, ko pripoveduje, kako je pot do vernikov in prijateljev našel prek telefona, računalnika, družabnih omrežij. Resnično pa pogrša pristna družjenja z mladimi, s katerimi je prej redno igral hokej in nogomet ter si z njimi izmenjeval živo besedo.

oktobrsko soboto so ljudje v dolini pustili breme pretoklosti in ideologij in prišli z iskrenim namenom. Patrova srčna želja, da tega človeškega in krščanskega dejanja nihče ne bo zlorabljal v politične namene, je bila uslišana. Kasneje je poguma in vztrajnosti zaželel tudi vstajnikom, postal je osebnost Primorske, prijatelj Novogoričanov, od predsednika države prejel odlikovanje jabolko navdih, a moral po navodilih pristojnih tudi zapustiti Sveto Goro. Mnogi so namigovali, da zaradi preveč pikrega jezika do cerkvenih oblasti in zato, ker se je preveč zblizal z »rdečo« Novo Gorico.

Osrečuje ga delo z gluhih

Po šestih letih se je lani znova vrnil na Sveto Goro in letos zaznamuje 20. obletnico svojega posvečenja. »Ob vseh govorih, intervjujih in člankih sem najbolj vesel, da mi je uspelo nadaljevati delo patra Jakoba Bjola, to je dokončati molitvenik ter slovar religioznih izrazov za gluhe,« preseneti in poudari svoje delo z gluhih, naglušnimi in gluho-slepimi. Med njimi je, pravi, verjetno doživel najlepše občutke v 20 letih duhovništva. »Ne boste verjeli, kako globoko sem jim hvaležen, da so me naučili, kaj pomeni radost bivanja in česa vse se lahko veselimo. Še danes sem hvaležen predstojnikom, da so v meni prepoznali to karizmo in me podpirajo v tem poslanstvu, da se posvečam otrokom in odraslim, ki jih družba pre pogosto odpiše,« pojasni.

Poskušam povrtati tudi po trpkosti dogodkih in odzivih, ki jih je bil v teh dvajsetih letih deležen, a pater sklene v svojem slogu vsevključujočega odnosa do življenja: »Hvaležen sem za čisto vsakega človeka, ki sem ga srečal na svoji poti. Žal bi mi bilo, če kogar koli izmed njih ne bi poznal.«

Projekt MIND sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Izražena mnenja ne predstavljajo uradnih stališč EU in Vlade RS. Več na FB Skupni dom.